

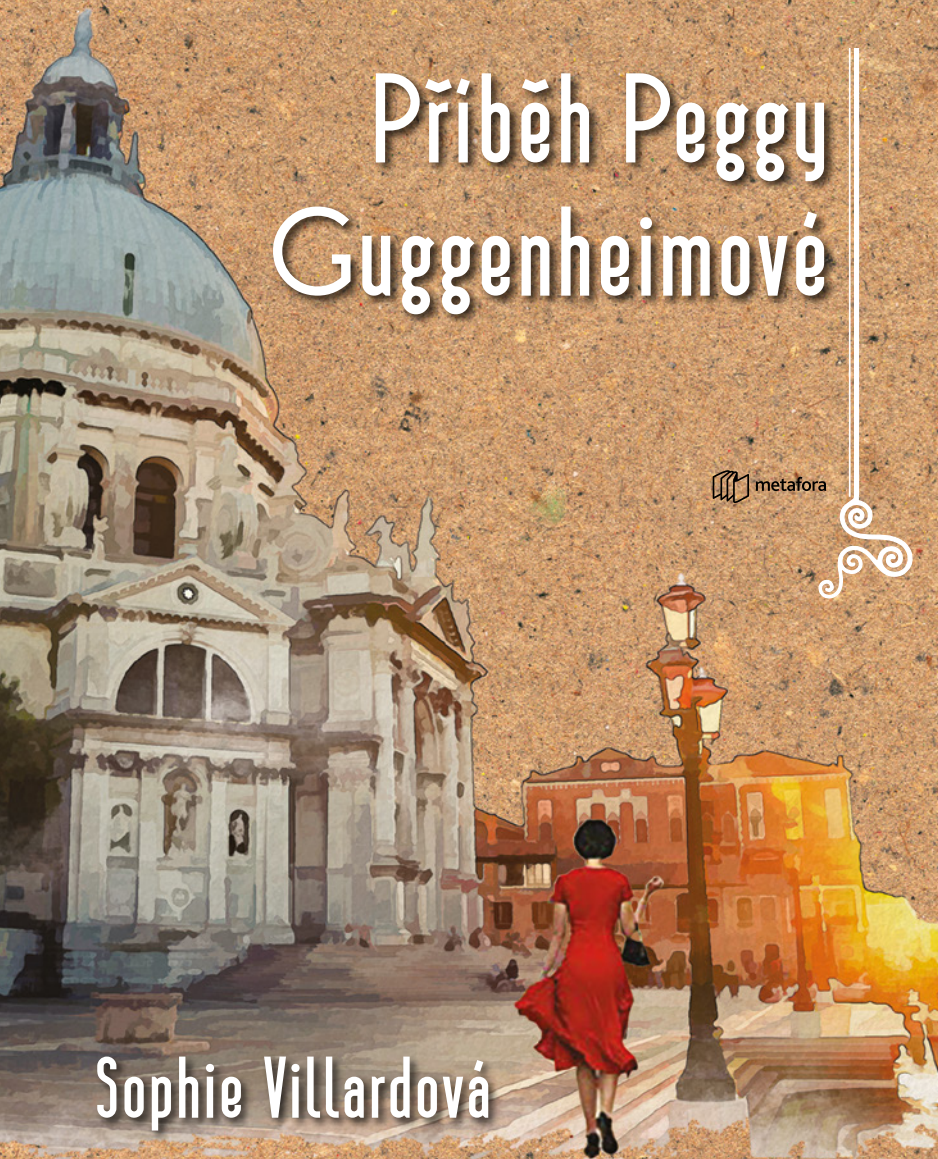
SEN O ŠTĚSTÍ

Příběh Peggy
Guggenheimové

 metafora

Sophie Villardová

Vzpurná dědička Peggy Guggenheimová se pohybuje v mimořádně inspirativním světě meziválečné pařížské bohémy. Obdivuje originální výtvarníky i jejich provokativní díla a snaží se uskutečnit dávný sen – otevřít si vlastní galerii.

Když jí osud do cesty přivede vysokého muže se zářivýma očima – Samuela Becketta – musí se rozhodnout, zda dá přednost lásce k umění, nebo k muži. A když se v Evropě začíná schylovat k nové válce, musí Peggy napřít všechny síly, aby uskutečnila svůj sen o štěstí.

„Na základě biografie Peggy Guggenheimové se autorce podařilo vytvořit strhující román o životě a láskách hlavní protagonistky.“

– PTA Das Magazin

„Pokud vaše srdce patří umění, tak nepočítejte s tím, že se několik následujících nocí vyspíte.“

– Berner Zeitung

Sophie Villardová

SEN O ŠTĚSTÍ

Příběh Peggy Guggenheimové

Přeložila Helena Mirovská

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Peggy Guggenheim und der Traum von Glück

© 2020 by Sophie Villard

Published by Penguin Verlag, a division of Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH, München, Germany.

Translation © Helena Mirovská, 2021

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-555-5 (ePub)

ISBN 978-80-7625-554-8 (pdf)

ISBN 978-80-7625-187-8 (print)

„Všechno se točilo kolem umění a lásky.“

Peggy Guggenheimová o svém životě

První díl:

**Galerie Guggenheim Jeune,
Beckett – a jeden nápad**

1937–1939

Kapitola 1

Paříž, Avenue des Champs-Élysées, den po Vánocích 1937

Peggy se vyhoupla z taxíku a její kotníkové boty s kožíškem se dotkly mokrého chodníku před nárožním domem. Přitáhla si těsněji k tělu sobolí kožešinu. Okna Fouquetovy brasserie jí skrze sních s deštěm zářila v ústřety, když pospíchala za směsicí hlasů, smíchu a swingové hudby. Pocítila záchvěv lítosti, protože to měl být jeden z jejích posledních večerů v Paříži. Ve městě, v němž jako mladá dívka našla svou lásku a jež nyní opouštěla kvůli lásce nové. Lásce, která nikterak nesouvisela s muži, ale měla sloužit mnohem ušlechtilějšímu záměru.

Přestože už se chystala na cestu, pozvání Jamese Joyce na dnešní večírek přijala velice ráda. Večírky slavného spisovatele totiž slibovaly spoustu vyloženě podnětné zábavy. Naštěstí tohle přátelství přežilo její rozchod s Laurencem, což zdaleka neplatilo pro celý okruh jejích známých.

Rychle zaplašila neveselé myšlenky, otevřela dveře, odhrnula těžký sametový závěs a vstoupila do tepla restaurace, kde jako by na ni dnes mělo čekat něco neobyčejného. Klasická brasserie vyzdobená dřevěnými obklady a červeným brokátem se postupem času stala jedním z Joyceových oblíbených útočišť. Na ni samotnou byl

zdejší interiér trochu příliš viktoriánský. Ale tihle lidé z britských ostrovů to zkrátka měli rádi.

Přenechala sobolí kožich číšníkovi a v zrcadle zasazeném do barokního rámu přelétla pohledem svou postavu v širokých kalhotách stylu Marlene. Už vážně nejsem nejmladší, blesko jí hlavou, když si sundala z rozcuchaných vlasů klobouk a všimla si kruhů pod očima, za něž mohl smutek i nedostatek spánku a které nedokázala zakrýt ani silná vrstva make-upu. Ale ještě pořád jsem tady! Narovнала se a vypnula prsa, jak jí to kdysi vtloukali do hlavy na hodinách baletu. Navíc teď měla zbrusu nový plán. Sice bláznivý, ale dokonalý. Jak to, že na něco takového nepřišla mnohem dřív? Byla to totiž věc, kterou chtěla dělat odjakživa: podporovat umělce a zdržovat se v jejich blízkosti. Posledních skoro dvacet let se tomu věnovala jako manželka a družka významných mužů. Ale teď, téměř ve čtyřiceti, už bylo načase začít novou kapitolu. Sama vytvořit něco neobyčejného. Místo, kde budou lidé zakoušet umění na vlastní kůži, učit se ho milovat a přemýšlet nad ním.

A už za necelé čtyři týdny se to mělo stát skutečností: Pronajala si vhodné prostory ve swingujícím Londýně, na adrese Cork Street číslo 30 v prvním poschodí. Tam si ona sama, Peggy Guggenheimová z New Yorku, otevře svou první vlastní galerii, bude obchodovat s uměním a brzy si v branži vybuduje vynikající jméno. Jak jinak! Už zanedlouho z ní bude uznávaná obchodnice. O tom nemůže být nejmenších pochyb. A tyhle plány jí nezkříží žádný muž, teď už ne. Je dospělá žena a místo na muže se od nynějška bude soustředit výhradně na svou práci.

Vzpřímená jako svíčka kráčela po tlustém červeném koberci za číšníkem skrze sál. Přes hustý cigaretový dým ji od bíle prostřených stolů sledovaly pohledy večeřících Pařížanů. Všimli si totiž, že míří ke skupině kolem velkého spisovatele, k níž patřili významní hosté.

„Peggy!“ James Joyce se zvedl, objal ji a políbil. Narovnal si brýle s niklovými obroučkami, které mu sklouzly z nosu. Na sobě měl irskou vestu, a když Peggy zaujala neobvyklá výšivka, hrdě jí oznámil, že je to dědictví po dědečkovi. Nora na ni zamávala, že si má sednout vedle ní. Jak dlouho byli tihle dva vlastně manželé? Peggy si ani nevzpomínala. Ale už když je poprvé potkala, to bylo roku 1923 ve Villerville v tom hrůzostrašném prázdninovém sídle s vanou ve sklepě, které si Laurence pronajal po narození Sindbada, už tenkrát tvořili nerozlučnou dvojku. Peggy s Laurencem takhle nerozluční nikdy nebyli. Leda na své prodloužené svatební cestě, na které navštívili Capri, Egypt a Izrael. Tenkrát možná. Jenomže na svatební cestě to není nic těžkého. Po osmi letech přišel čas se od tohoto manželství, od téhle „amour fou“ osvobodit. Měla tenhle krok udělat už dávno a byl správný, ujišťovala se Peggy jako už tolikrát předtím. Laurence jí daroval dvě báječné děti, o tom nebylo pochyb a jakživa by se jich nevzdala. Zpočátku ji okouzluil svým vzezřením blondatého plážového chlapce i svým šarmem a seznámil ji s pařížskou uměleckou scénou. Ale když se mu pak kariéra zadrhla a narůstala v něm frustrace, když začaly převládat kopance, rány a záchvaty zuřivosti, udělala tu jedinou správnou věc a odešla. Rozvod ji bohužel vyšel velice drahο, v tisku se o nich nepsalo hezky. A děti se rozdělily: Sindbad šel k Laurencovi, Pegeen k ní. Naštěstí se jí podařilo děti od všeho toho praní špinavého prádla do značné míry uchránit, protože už tou dobou pobývaly v internátech. Ne, skutečně neměla jinou možnost. Nemohla jinak než se odstříhnout. Musela si zachovat svou důstojnost – a nejspíš taky zachránit život.

Peggy zahнала neveselé vzpomínky, přinutila se k úsměvu a konečně se usadila vedle Nory, která působila jako vždycky trošku nejapně a tuctově. Nic na tom nedokázala změnit křiklavě červená rtěnka na ochablých rtech ani

nová, sytě černá barva na nepoddajných vlasech. Stále se zdálo nepochopitelné, že tahle žena byla předobrazem pro Molly Bloomovou, Joyceovu nejslavnější ženskou postavu. Nora hned začala vykládat o Jamesově sbírce básní, která letos vyšla. James ji zarazil pozvednutím sklenice.

„Na dnešní večer, že jej smíme strávit s milými přáteli v míru, i když svět kolem nás pomalu začíná bláznit. Dokud můžeme, pijme: Na lásku, na slova, na Paříž!“

„Na lásku, na slova, na Paříž!“ zaznělo z deseti očividně vyprahlých hrdel shromážděných kolem stolu. Šampaňské ze sklenic okamžitě zmizelo.

Z gramofonu zpíval Fred Astaire „They Can't Take That Away From Me“ a Peggy se trochu pozorněji rozhlédla po ostatních hostech. Martinovy už znala. Milí lidé z Devonu, s nimiž kdysi ještě s Laurencem trávila dovolenou na Azurovém pobřeží. Ale kdo by mohl být tohle? Ten člověk přímo naproti ní? Mladý muž asi tak kolem třicítky se jí zdál trochu povědomý. Byl hubený a zřejmě dost vysoký, alespoň vsedě jí tak připadal. Levný francouzský oblek mu úplně nepadl a měl odřené lokty, přesto však v něm působil dojmem elegantního markýze ze starých časů. Na účesu, vytvořeném z hustých černých vlasů za pomoci cukrové vody, si dal evidentně záležet. Měl špičatý nos, smutné modré oči a na tak mladého člověka pozoruhodně vážný výraz. Pohled upíral do dálky a zdálo se, že se v mysli zaobírá něčím nadmíru závažným, rozhodně ne jídelním lístkem, který držel v ruce.

„Peggy, určitě si pamatuješ našeho přítele Sama,“ ozvala se Nora, která si jejího pohledu všimla. „Samuela Becketta, Jamesova dobrého známého a pomocníka? Myslím, že už jste měli tu čest.“

Peggy na něj pokývla a vtom jí to došlo. Tenhle mladík dělal pro Joyce korektury sloupcových obtahů a vyřizoval mu korespondenci. Už o něm slyšela, a před nějakými deseti lety byl dokonce s Joyceovými u ní a Laurence

na večírku na avenue Reille. Tenkrát, proboha, ještě napůl dítě! Vůbec ho nevnímala jako muže. Ale teď, panečku! Jak se opíral o opěradlo a kouřil, jako by se ho celé to dění zde vůbec netýkalo. Naprosto famózní.

„Co dělá umění?“ zeptala se Nora, když zaklapla jídelní lístek.

Samozřejmě tu otázku nemyslela tak docela vážně. O tom, co Peggy plánuje, zatím nikdo neměl tušení. Nora se na její život ptala čistě ze zdvořilosti, možná dokonce ze soucitu. Byl to totiž skutečně náročný rok. Nejenže se dosud nevzpamatovala z rozvodu a trpěla odloučením od svého syna, ale ke všemu jí v listopadu zemřela matka. Před očima se jí objevil obraz osob v černém na pohřbu v New Yorku, odkud se právě přednedávnm vrátila. Rázně ho zahnila. Matka přežila otce o pětadvacet let. Při vzpomínce na okolnosti jeho podivné smrti, která tenkrát ochromila celou rodinu na několik let, Peggy přeběhl mráz po zádech. Rychle sáhla po sklenici se šampaňským a smočila rty v šumivém nápoji. Nemohly by už konečně přijít šťastnější časy?

„Co myslíte, Peggy, co činí ženu šťastnou?“ vytrhl ji najednou z myšlenek James, jako by jí viděl do hlavy. „Jsou to děti, šaty, auta, nebo muži?“ Vzápětí se vlastnímu vtipu zasmál. Ale zřejmě tu otázku nemyslel jen jako vtip.

„Jsou to taková období v životě, kdy je zcela v souladu sama se sebou a se svými rozhodnutími,“ řekla Peggy bez váhání a postavila prázdnou sklenku na ubrus.

Na smutném obličejí naproti ní se objevilo malé po-
usmání. Jen docela maličké, ale Peggy si ho všimla.

„Takže jste letos dospěla k nějakému rozhodnutí, které vás činí šťastnou?“ vyptával se Joyce dál.

Peggy přikývla. „K jednomu velice důležitému: V lednu budu otevírat v Londýně galerii moderního umění.“ Vytáhla ze slonovinové tabatěrky cigaretu a nechala si od Jamese připálit.

„V Londýně, jak deprimující,“ řekla Nora. „A navíc úplně sama?“

„Jak to myslíte?“ povytáhla Peggy obočí a vyfoukla kouř. Snad to Nora nemyslela tak, jak to vyznělo.

„No, vy jako žena?“

Samozřejmě to tak myslela. Přece jen byla tak nejapná, jak vypadala. „To by snad už dnes neměla být žádná překážka,“ namítla Peggy.

Nora se zatvářila nesouhlasně. „Já si tedy myslím, že místo ženy je po boku tvrdě pracujícího muže.“ Pohlédla po paži svého Jamese.

Ten ji vzal za ruku, ale pak se obrátil k Peggy: „Srdečně gratuluji. Koho budete vystavovat?“

„První bude Jean Cocteau.“ Moci říct něco takového byl báječný pocit. O tomhle bláznivém všestranném umělci se teď mluvilo všude. A svými skandály pravidelně plnil společenské rubriky novin.

Joyce žvýkal bagetu, kterou mu číšník právě donesl. „Cocteau? Tak to všechna čest. Jak se vám to podařilo?“

„Marcel mi pomohl.“

„Duchamp? Takže i vás vzal pod křídla?“ usmál se. „Jeho obraz *Akt sestupující ze schodů* byl s tou svojí dokonalou iluzí pohybu skutečně geniální, jeho *Fontána* provokativní a průkopnická, to musím uznat. Ale že se po takových trefách do černého jako tvůrce tak brzy odmlčel, to mě trochu zaráží.“ Zasmál se. „Zato se však proslychá, že se nyní intenzivně věnuje podporování nováčků ženského pohlaví na umělecké scéně.“

Peggy se prohnula v zádech. „Je to můj poradce. Nic víc za tím není.“

Kdyby jen Joyce věděl, jak dlouho už se s ním přátelí; sama si ani nevzpomínala, kdy přesně se seznámili. Někdy ve dvacátých letech se objevil v doprovodu jedné její známé na nějakém večírku. Od té doby se stihl vyspat nejspíš se všemi jejími přítelkyněmi, i když byl také chvíli

ženatý s tou ubohou bohatou, ošklivou dědičkou. Jak jen se jmenovala? Na tom už nezáleží. Každopádně – ona a Marcel? Nikdy.

Z druhé strany stolu ji mezi stužkami kouře upřeně sledovaly modré oči toho mladého muže. Benny Goodman s Ellou Fitzgeraldovou zpívali „Goodnight My Love“.

„Samozřejmě že ne.“ Joyce dolil sobě i Noře vodu.

Takhle to bylo vždycky, Peggy už si toho všimla dřív. Rodina Joyceových zůstávala za všech okolností poměrně střízlivá a narůstající chaos kolem sebe pozorovala s určitým odstupem. Jen jedinkrát v životě viděla Jamese namol opilého, v jeho bytě na Square de Robiac. Tenkrát ovšem vyváděl jaksepatří, tancoval po troskách nábytku a zpíval neslušné písně.

„Myslím, že jsem zaslechl, že Cocteau už poslední dobou není úplně při smyslech?“ poznamenal teď.

„Ale ne, kdepak,“ zvolala Peggy, možná trochu příliš hlasitě. Tahle Jamesova domněnka totiž nebyla zase tak daleko od pravdy.

„Vezmeš Cocteaua,“ prohlásil Marcel neúprosně, když se spolu po jednom společném obědě procházeli po břehu Seiny, a vyhrnul si na ochranu před větrem kožešinový límec kabátu. Pro Peggy bylo ohromně úlevné mít po svém boku přítele, který ji podporoval a seznamoval se světem moderního umění. Už mnoho let ji sice obklopovali sami surrealisté, expresionisté a dadaisté, ale její srdce pořád patřilo klasické malbě. Jako náctiletá si náramně užívala výlety s rodiči, Hazel a Benitou po evropských muzeích. Viděla v originále všechny staré mistry: Rembrandta, Turnera, van Gogha, Moneta, Tiziana. A nepřestávala je zbožňovat. Marcel jí v posledních měsících přiblížil rozdíl mezi surrealismem a abstraktní malbou, představil jí mnoho svých uměleckých přátel.

Při jedné návštěvě v ateliéru se dokonce na první pohled zamilovala do hezoučké bronzové sochy od Arpa a hned si ji musela koupit. Něžná první láska k modernímu umění tedy již klíčila. Ale hned Cocteau?

Peggy důrazně zavrtěla hlavou.

„Ale ano,“ řekl Marcel. „Buď toho, nebo nikoho. On je na zahájení přesně ten pravý. Děvče, vždyť ty potřebuješ v těch svých prostorách něco trochu *skandálního*. To se tam lidi mají unudit k smrti?“

„Ale Cocteau?“ bránila se Peggy. „Cocteau snad ne!“

„Ale ano!“

Den nato spolu vstoupili do zakouřeného pokoje v druhém patře hotelu na Rue de Cambon. Cocteau ležel na obrovské posteli a kouřil něco, co Peggy příjemně vonělo, dokud jí Marcel neoznámil, že je to opium. Zůstala stát u paty postele, šouchla do Marcela a ten se naštěstí ujal slova. Když domluvil, mistr se převalil na druhý bok, natřásl si polštář a přikývl. Výstava v Peggyině nové malé galerii v Londýně, to by mu vyhovovalo, vzala by tam tedy ta prostěradla?

Peggy se polekaně ohlédla po Marcelovi a ten několika doplňujícími otázkami hádanku vyřešil: Šlo o dvě prostěradla, na která Cocteau přednedávnem nakreslil perem několik explicitních výjevů. Byla pro něj nanejvýš důležitá, šlo o vyjádření jeho nové tvůrčí fáze. Takže je bylo nutné vzít. Bez prostěradel by se to neobešlo. Musela do Londýna!

Britští celníci na letišti v Croydonu na to měli v den přepravy nejprve poněkud odlišný názor. Peggy při výsledku trvala na tom, že podobné výjevy lze najít i v antickém umění, a to už do anglického království jistě nejednou zavítalo. Celníci přikyvovali, ale nad realistickým vyobrazením stydkého ochlupení se pohoršovat nepřestali. Stydké ochlupení do Anglie nepustí a nenechají jím obtěžovat veřejnost. Bůh ochraňuj krále!

Po téměř hodinovém vyjednávání dostala Peggy nápad a začala tvrdit, že bude prostěradla vystavovat jen ve svých soukromých prostorech.

Úředníci si oddechli a dali jí razítko.

Cocteau se nechal slyšet, že by byl u přípravy výstavy v galerii rád přítomen osobně. Peggy doufala, že se mu to nepodaří. Marcel určitě odvede mnohem lepší a svobodnější práci, když mu do toho Cocteau nebude štourat. Nadšeně si prohlížela zatím prázdný prostor na Cork Street s vysokými bílými stěnami. Už brzy bude plný lidí, kteří se budou předhánět, aby si od ní, Peggy Guggenheimové, mohli nakoupit umělecká díla. Jak jinak by to taky mohlo dopadnout?

„Podala byste mi, prosím, slánku?“ ozval se Samuel Beckett z druhé strany stolu. Sledoval Peggy svýma smutnýma očima. V průběhu večera, jak si všimla, vypil už dvě sklenice šampaňského a k tomu ještě brandy, kterou si objednal navíc. To mu nejspíš teď najednou rozvázalo jazyk. „Asi ráda sníte?“ přidal ještě otázku, snad kvůli tomu, že se na tak dlouho odmlčela, když přemýšlela o Cocteauovi.

Nejprve si slánku vzala sama a osolila si jídlo. „Snít je v životě to nejdůležitější, nemyslíte?“

„Ano?“ usmál se a vložil si do úst kousek paštiky *foie gras*.

Přikývla tak prudce, až se jí rozhoupaly náušnice. „Nepochybně. Bez snů bychom přece byli mrtví.“

Zamyšleně žvýkal a oči mu opět potemněly. V duchu se z této místnosti opět vytratil.

Co je tohle jenom za člověka? Peggy se ho pokusila znovu zpřítomnit a vtiskla mu do ruky slánku. Jejich prsty se krátce dotkly. „Takže vy byste si rád dnešní večer trochu osolil?“

Jeho oči zase ožily a objevily se kolem nich drobné vrásky úsměvu. „Sůl není v jídle to nejdůležitější. Rozhoduje přece dezert, nebo ne?“

Rychle se sklonila nad svou vlastní paštiku. Srdce, které už se stihlo docela uklidnit, se jí zase rozbušilo rychleji. Zakázala si vymýšlet nějakou frivolní odpověď. Nechtěla toho Becketta pokoušet. Zatraceně, proč ji ne-nechá na pokoji. Stala se z ní obchodnice a o muže už se nezajímá. Tečka.

„Co teď zrovna píšete?“ vydala se raději do domněle bezpečnějších vod. Vzpomněla si totiž, jak někde zaslechla, že se sám snaží prosadit jako spisovatel a Joyce ho podporuje.

Zaklonil se na židli a odsunul prázdný talíř. „O své práci nerad mluvím.“

Peggy se zasmála. „Muž, který nerad mluví o své práci?“

Neodpověděl. V modrých očích měl nepřítomný výraz. Už zase bloudil bůhví kde.

Peggy si povzdechla a otočila se doleva. Po její levici seděla Djuna a měla před sebou už pěknou řádku prázdných sklenic. Šampaňské, brandy, likér, jedno přes druhé. Číšníci se při odklizení nádobí skutečně nepřetrhli. Peggy uchopila Djunu za paži a stiskla ji.

„Jak se prodává *Noční les*? Jsou u Fabera a Fabera spokojení?“ zeptala se. Když nakladatelství přítelkyni její druhý román přijalo, měla obrovskou radost. Koneckonců vznikl z velké části v rokokovém pokoji pro hosty v prvním poschodí Peggyiny bývalé vily Hayford Hall v Devonu.

Djuna mávla rukou. „Radši mi vyprávěj, co sis ještě všechno naplánovala v Londýně. Kdo kromě Marcela pro tebe bude pracovat? Vždyť to sama nemůžeš zvládnout. Všechny ty administrativní záležitosti a tak dále.“ Sáhla po sklenici brandy, ale zarazila se uprostřed pohybu, protože si všimla, že je prázdná.

„Pomáhá mi Wyn.“

„Hendersonová?“ Djuna se rozesmála, až se jí roztrásl hedvábný turban rafinovaně omotaný kolem tmavých vlasů. „To myslíš vážně?“

„Je velice kompetentní, umí to s tiskem a ví, jak na movité zákazníky. Na tu práci se hodí skvěle.“

„Ale, moje zlatá, vždyť se ani nevejde na normální židli, natož na fotografii.“ Djuna zamávala na procházejícího číšníka a ukázala na svou sklenici od brandy.

„Zato si za všech okolností zachovává čistou hlavu,“ odsekla Peggy. Djuna po ní šlehla jedovatým pohledem, vstala a odvrátila se na toaletu.

Peggy vzdychla a všimla si, že se Beckettovi, než se sklonil nad svým *bœuf bourguignon*, mihl po tváři úsměv.

Za Peggyinými zády se flambovaly *crêpes Suzette*, cítila teplo sálající z otevřených plamenů a práci kuchaře sledovala v zrcadle za Beckettem. Beckett a palačinky však nebyli zdaleka to nejžhavější, co se v místnosti nacházelo. Nad hovězím po burgundsku se rozpoutala hádka mezi Joycem a panem Martinem. Šlo o to, jestli Němci s tím šílencem v čele, který letos nechal z německých muzeí vykázat díla expresionistů, dadaistů a surrealistů, chystají válku. Joyce pro dnešní večer rychle přestal s pitím vody a nyní bylo jediné dobře, že mezi oběma muži stál stůl. Jinak by přišly ke slovu pěsti. Každého jiného hosta by od určitého stupně hlasitosti zajisté už dávno vyvedli z lokálu včetně jeho družiny, James Joyce ale směl zůstat.

„Chutná vám dezert?“ obrátila se Peggy rychle k Beckettovi, protože Djuna se pořád ještě nevrátila z toalety a Nora visela na rozčileném Joyceovi. Neměla by se po Djuně jít podívat, aby té protivné výměně názorů unikla?

„Náramně, děkuji za optání,“ odpověděl Beckett zdvořile přes rámus a znovu se odvrátil, takže mohla pozorovat jen jeho nacukrovanou kštici.

Proč je tak skoupý na slovo? Vždyť je to hrozné, pomyslela si Peggy při dopíjení čtvrté sklenice šampaňského. Tak skvěle vyhlížející mladý muž v nejlepších letech –

a tak plný komplexů? Jak je to možné? Zahlédla, jak si Joyce s Martinem podávají přes stůl ruce, takže záležitost byla zřejmě uzavřena. Peggy si nechávala na jazyku rozplynout chuť pomerančového likéru s cukrem. Uvědomila si, že ji široké kalhoty na břicho malinko škrtí, možná si měla moučník odpustit. Ale pak si připomněla, že už je to vlastně úplně jedno. Nepotřebovala na nikoho dělat dojem. A už vůbec ne na žádného muže. Přinejmenším ne teď, na začátku nové kariéry. Na tu se teď chtěla soustředit. Na nic jiného. Odložila dezertní příbor na okraj talíře a zabořila se do opěradla.

Beckett na druhé straně udělal totéž, aniž by zvedl pohled od ubrusu, a zapálil si cigaretu.

Na ulici před brasserií se společnost s Joyceovými rozloučila. Sníh s deštěm ustal, vzduch byl čerstvý, průzračný a studený. Peggy se chystala dojít pomalou procházkou po avenue Jiřího V. až do bytu přátel, kteří byli na cestách a svůj domov jí na víkend přenechali. Z vlastního bytu dala dávno výpověď. Až bude pracovat v Londýně, bude se jí po tomhle městě tak stýskat! Do očí se jí začaly tlačit slzy. Zažila jsem tu ty nekrásnější i ty nejhorší časy, pomyslela si, a pak za sebou zaslechla kroky a najednou vedle ní stál Beckett.

„Doprovodím tě domů,“ řekl rezolutně, už bez formálního vykání. Takže ji to šimrání v žaludku, které cítila na začátku večera, skutečně neklamalo.

Uchopil ji za paži a galantně ji vedl pařížskou nocí. Aut kolem nich projíždělo už jen málo. Výlohy butiků a obchodů s nábytkem byly dávno zhasnuté. Na dlažbu dopadaly kužely světla z pouličních luceren. Sníh po sobě nechal na chodnících louže, oni se kolem nich se smíchem potáceli a drželi se přitom za ruce. Beckett nakonec přece jen začal mluvit o své práci a prosil ji, aby si přečetla jeho básně a román *Murphy*. Slíbila mu, že to udělá.

Tak došli až do Rue de Lille. Před domovními dveřmi se zastavili, on na ni jen beze slova upřel pohled. Odmkla a on ji následoval po schodech do druhého patra. Ještě mu stihla nabídnout sklenici vodka, ta ale záhy skončila rozbitá na zemi. Přitlačil ji ke zdi a začal ji líbat.

Kapitola 2

„Dobré ráno.“ Jemně ho pohladila po nepoddajných černých vlasech, tak báječně se vyjímajících na naškrobeném polštáři.

Otevřel jedno oko a rozhlédl se po pokoji, jako by si nebyl tak docela jistý, kde vlastně je. Pak se mu po rtech rozlil úsměv. „Bonjour, ma belle.“ Přitáhl ji k sobě a něžně ji políbil. „Ty už jsi vzhůru? Vždyť jsi říkala, že snění není nikdy dost.“

„Jeden sen bych ještě měla. Takový denní sen.“ Zajela rukou pod přikrývku na jeho zarostlou hrud' a začala sjíždět níž.

Zasmál se a chytil ji za ruku. „Víš, já jsem irský hugenot. My jsme zvyklí nic nepřehánět.“

„Tím chceš říct, že s tvými katolickými krajany bych pořídila lépe?“

Znovu se zasmál. „Pravděpodobně.“

Vysvobodila ruku z jeho sevření. „Jenže na těch nic přitažlivého nevidím. Zajímáš mě jenom ty. Proč máš pořád tak smutné oči?“

Podložil si záda polštářem a opřel se o zeď. „Kdo by netruchlil, když vidí, co se děje ve světě.“

Peggy se zasmála. „Pane mladý a nadějný spisovatelí,

mluvíte jako životem zklamaný stařec. Copak dřív bylo všechno lepší?“

On se nepousmál ani trošičku. „Žil jsem poslední dva roky v Německu a hodně jsem cestoval. Viděl jsem, jak v Hamburku, Berlíně i Mnichově sundávají v muzeích ze stěn moderní obrazy a nosí je do sklepů, měl jsem husí kůži z toho neustálého ‚Heil Hitler‘ všude kolem. Něco tam bublá pod pokličkou. A není to pivo, bohužel. I když zrovna to umějí tak dobře.“

mlčela a sledovala jeho oči, jak vyhlížejí kamsi za stěny místnosti do zlověstného světa venku. Měl tedy skutečně vážné obavy. Ale v jeho pohledu se skrývalo ještě něco hlubšího. A to jí nahánělo mnohem víc strachu: trudnomyslnost. Nekonečná trudnomyslnost.

Najednou se prudce posadil, modré oči se znovu zaměřily na ni. „Nebylo by šampaňské?“

S ulehčením vylezla nahá z postele, aby se porozhlédla po kuchyni. Po chvíli objevila láhev starého dobrého Veuve a vrátila se k Beckettovi se dvěma skleničkami. „Přece ti konečně přijali román. Není to snad důvod nechat trudnomyslnost být a ode dneška už jenom oslavovat?“

„Přesně tak. Udělám si z toho své nejoblíbenější zaměstnání.“ Polkl první doušek. „Ale upřímně, můj život tady vypadá trochu jinak. Už pár týdnů, od té doby, co jsem přijel do Paříže, bydlím v ne zrovna bezpečném a z hygienického hlediska poněkud pochybném hotelu Liberia na Montparnassu a dopřávám si jen jedno jídlo denně. Ale zato ho konzumuji velmi dlouho, a navíc v kavárně, protože tam se přece jenom topí.“

Peggy se uculila. „A jinak pracuješ pro Joyce a sám píšeš něco nového?“

„*No comment.*“ Dolil sobě i jí šampaňské. „Vyprávěj mi raději o svém životě.“ Odlil pár kapek šumivého nápoje do jejího pupíku.

Zůstala nehnutě ležet, jenom kůže na břicho jí lehce zaškubala. „Co chceš vědět?“

Naklonil se k ní a začal šampaňské olizovat. Musela se hodně ovládat, aby ho nestrhla na sebe. Všimla si, že strop starého bytu zdobí spousta zaprášených štukových rozet, a křečovitě se chytla prostěradla.

„Chci vědět všechno: odkud pocházíš, kam míříš, co si myslíš.“ Líbal jí pupík a pokračoval výš, směrem ke krku.

„Kdybych se řídila podle svých rodičů, byla by ze mě už skoro dvě desetiletí vdaná panička z Upper East Side, měla bych svoji kloboučnici, pořádala bych čajové dýchánky a čekala na manžela, který by mě neustále podváděl.“

„Krutě realistická představa.“ Políbil ji na bradavku.

„Spíš naturalistická. Moje matka totiž přesně takhle žila, víš. Do té doby, než milenka mého otce vkročila na můstek lodi RMS Carpathia, té, co zachránila lidi z Titaniku. Víš přece, jak to chodí: ženy a děti mají přednost. Jeden stevard, co to přežil, nám později vyprávěl, jak si otec a jeho sluha sundali záchranné vesty, vzali si na sebe své nejlepší obleky a usadili se v salónu. To už byla loď opravdu hodně nakloněná.“

Sam už se nesmál a přestal ji líbat.

Znovu si přitáhla jeho obličej na prsa. „Tak co bude?“

Zaculil se a pokračoval v započaté cestě.

„Mně každopádně po tom všem připadalo rozhodně bezpečnější potloukat se po Paříži s dadaisty, surrealisty a mladými irskými spisovateli. A teď se chystám vnucovat v Londýně bohatým Angličanům abstraktní umění.“

„Velmi rozumné rozhodnutí.“ Jeho polibky dospěly až k jejím ústům a umlčely ji. Vrazil přitom do láhve se šampaňským; ta se skutálela z postele a její obsah se rozlil po parketách.

* * *

„Dá se s vámi mluvit taky vážně, madame Guggenheimová? To znamená déle než pět minut, aniž byste se na mě zase vrhla,“ řekl o půl hodiny později.

„Já? Kdo se tady na koho vrhá?“

Usmál se a pohladil ji po hřbetě nosu. Zrovna tam. Ten nos přímo nenáviděla, a přesto se na nepovedený výsledek plastické operace před téměř dvaceti lety musela dívat každý den. Po všech těch bolestech, vši té potupě si na druhý pokus už netroufla. Zarazila jeho ruku a posadila se. „Šampaňské asi bohužel došlo.“

„A teď?“

„Navrhuji, abys skočil dolů do kavárny na rohu pro nové.“ Vytáhla z kabelky bankovku a zvedla ji do vzduchu.

„Provedu,“ zvolal a vstal.

„A vezmi rovnou i pár croissantů.“

„Raději sendviče, non?“ Natáhl si kalhoty a vmžiku byl venku ze dveří.

Peggy sklouzla zpátky do polohy vleže. Za oknem se nad městem rozprostírala zachmuřená zimní obloha s těžkými sněhovými mraky. Ještě před několika týdny by takové počasí dokonale ladilo s jejím životem. Ale teď už ne! Má milence, velice pohledného mladého spisovatele. No dobrá, nijak zvlášť úspěšného. Bude si muset asi přečíst toho *Murphyho*, až konečně vyjde. Ale byl tak irský, tak vysoký, nabroušený a neohrožený.

A to zdaleka nebyl tím nejlepším, co jí nový život přinesl. První místo jednoznačně zaujímala galerie, do jejíhož otevření zbývaly necelé čtyři týdny. Wyn pro ni vymyslela dokonalé jméno: Guggenheim Jeune. Jak svěží, nové a francouzské. Přesně to pravé pro Londýn a jeho snobské zbohatlíky. Dopisní hlavička a logo, které Wyn navrhla, vypadaly moc krásně. Ještěže dávnou přítelkyni přemluvila ke spolupráci. Jako vyučená sazečka totiž přesně ví, jak mají dnes vypadat tiskoviny. Hlavně o něco

tak důležitého jako katalogy se jistě postará znamenitě, tím si byla Peggy jistá. A se zákazníky bude Wyn umět zacházet také bezvadně, koneckonců se ve vyšší společnosti vyzná.

Že nosí o pár čísel větší velikost, než je „en vogue“, přitom nemohlo ničemu překážet. Většina manželek potenciálních zákazníků byla beztak podobného kalibru, takže se nejspíš budou cítit lépe, než kdyby kolem nich pobíhaly samé vychrtlíny jako Djuna nebo ona sama. Zvedla ruku do výšky a pozorovala, jak je kostnatá a jak se jí pod kůží zřetelně rýsuje loketní kloub. Trápení uplynulých týdnů po smrti matky ji připravilo i o zbytky chuti k jídlu. V Londýně si asi bude muset zase najmout kuchařku. Těch pár soust mezi rozhovory v kavárnách přece nemůže stačit. Teď, když bude muset být v roli obchodnice denně přítomná a mít se na pozoru. Konkurence v Londýně byla nemilosrdná, zejména v Cork Street, tradiční galeristické ulici ve čtvrti Mayfair.

Natáhla se pro kabelku, vylovila z ní gauloisky – kde jen nechala tu špičku, asi zůstala ležet někde u Fouqueta – a zapálila si. Měla skutečně velké štěstí, že ještě sehnala volné prostory zrovna v Cork Street. Samozřejmě za to vděčila hlavně tvrdohlavé Wyn. A také své vlastní neústupnosti. Co se kvůli tomu naběhaly.

Z myšlenek ji vytrhlo zakručení v žaludku. Kde jen vězí Sam s těmi zatracenými sendviči? Pohlédla na své úzké zlaté hodinky. Moc času už neměla. Čekalo ji jídlo s Jeanem Arpem, kterého chtěla získat pro výstavu soch na jaře. Ta malá bronzová soška, co si od něj koupila, byla skutečně moc krásná. Vlastně se na ni při své nedávné návštěvě ateliéru s Marcelem chtěla jenom podívat, ale Arp jí sošku dal do ruky. A ve chvíli, kdy v prstech ucítila studený, hladký materiál zpracovaný do tak jemného a dokonalého tvaru, bylo rozhodnuto. Musela ji mít. Jenomže teď už samozřejmě nebude kupovat nic sama

pro sebe. Nechce přece sbírat, ale obchodovat a vydělávat peníze. Sbírat umění, to je leda tak pro ty nejbohatší z bohatých. K nimž vlastně tak docela nepatřila. Po smrti jejího otce sice strýček Solomon a ostatní bratři investovali dědictví tak výnosně a dlouhodobě, že už nikdy nemusela strádat – mohla si dopřávat velmi pohodlný životní styl, který by většina lidí nejspíš označila za luxusní –, ale na nějaké eskapády jí nezbývalo. Dovolila si leda tak podporovat pravidelnými měsíčními příspěvky několik svých přátel z řad umělců, například Djunu. To bylo všechno. A samozřejmě teď svou galerii. Ta ovšem již zanedlouho začne vydělávat sama. O tom není pochyb.

Zato strýček Solomon v New Yorku, ten sbíral doopravdy. Hlavně od té doby, co měl za milenku tu Němku, která si říkala Hilla. Baronka Hilla Rebay von Ehrenwiesen, copak takové jméno může někdo myslet vážně? Ta mu sbírku určitě zaplevelila svou ctižádostí a špatným vkusem. Teď se ti dva dokonce chystali otevřít vlastní muzeum. To jistě dávalo smysl, neboť se jim všechno to umění už nevešlo do osmipokojového apartmánu v hotelu Plaza a nestačily na něj ani pronajaté prostory v Carnegie Hall. V Evropě rozjeli hotové nákupní orgie. Strýček Sol už prý nakoupil na padesát obrazů Kandinského, osobně si za malířem dojel do Bauhausu v Dessau.

Vzpomněla si na jedno setkání s dvojicí v Hillině newyorském ateliéru, asi před pěti lety. Hilla tenkrát ještě sama malovala. O stěny tu byly opřené její olejové portréty, nutno přiznat, že ne špatné, mezi nimi i jeden portrét Solomona. Možná to byl právě ten, během jehož vzniku se mladá malířka stala strýčkovou milenkou.

Hilla, hlavu ovázanou šátkem a prsty zamazané od olejové barvy, nabídla Peggy drink. Zatímco strýček Sol svou „nejmilejší neteř“, jak Peggy nazýval, objímal kolem ramen, vyprávěla Hilla o rozrůstající se sbírce a plánech, jak ji trvale zpřístupnit veřejnosti. Obyvatelé i návštěvníci

New Yorku by měli mít možnost prohlížet si jejich umělecké poklady každý den. V tomto úsilí je zřejmě povzbuzoval úspěch, s jakým dědičky Rockefellerová, Blissová a Sullivanová už od roku 1929 provozovaly své Muzeum moderního umění. Uměleckým dílem měla být už samotná budova muzea. Ještě se neshodli, kterému architektovi by měli úkol svěřit a jaký si vyberou styl, aby se již jen samotné sídlo sbírký stalo jednou z dominant města.

Zatímco vzrušeně diskutovali, Peggy se rozhlížela po ateliéru. Řemeslo ovládala teta Hilla vsutku dobře. Na portrétech to bylo vidět. Ale její abstraktní malby, trochu ve stylu Miróa, ty Peggy nic neříkaly, byly bez života a nevyzařovalo z nich žádné kouzlo.

Po půl hodině se ti dva rozloučili, aniž by se nějak zvlášť zajímali, jak se daří rodině nebo samotné Peggy, protože museli na sponzorskou večeři.

Peggy odklepla popel z cigarety na okraj nočního stolu. Proč by jí vlastně mělo záležet na tom, co dělá strýc Sol a teta Hilla? Vytvoří si sama na druhé straně Atlantiku vlastní malou galerii, bude v ní obchodovat, velmi dobře se tím uživí a v krátké době si vybuduje skvělé jméno.

Co jen je s tím Beckettem? Čekání ji pomalu začínalo znervózňovat. Že by se u baru s někým zapovídal? To jí u člověka jeho ražení nepřipadalo příliš pravděpodobné. Spíš se mohl zaseknout u pití. Odhodila oharek cigarety do prázdné láhve od šampaňského a postavila ji spořádaně vedle postele. Vtom konečně zaslechla v zámku harašit klíč a vzápětí stál Beckett před ní. „Voilà, deux baguettes avec du fromage.“

„Ale snad ne s tím smradlavým uleželým sýrem z Normandie?“ prohlížela si Peggy bázně sendvič. „Já jsem k mání spíš za trvanlivý americký plátkový.“

Zasmál se, shodil ze sebe košili i kalhoty, aby k ní mohl vlézt do postele – a hlad byl prozatím zapomenut.

* * *

O čtyři hodiny později se převalila přes okraj postele a zmizela v koupelně, aby se osprchovala a oblékla. Když vyšla ven, byl i on oblečený. Tělo, které jí přineslo tolik radosti, měl zahalené do toho příšerného francouzského obleku.

„Mrzí mě, že musím pryč, ale Arp nemá telefon,“ řekla. Ve stejném okamžiku zazvonil telefon v rohu místnosti.

Zvedla sluchátko a uslyšela hlas Nory Joyceové: „Není Sam u tebe? Včera večer nedorazil do hotelu.“

„Právě se chystáme vyrazit.“

„Je u ní!“ křikla Nora, oznámení bylo patrně určeno Jamesovi. „Tak je to v pořádku. Už jsme byli trochu nervózní. Člověk nikdy neví, co se mladému muži v takové pochybné čtvrti může v noci všechno stát.“

Peggy se neubránila úsměvu a vzhledla k Beckettovi, který si právě přes oblek natahoval ještě ošumělejší zimní kabát s beránkem. Přikryla mluvítka. „Joyceovi si o tebe dělali starosti.“

Povytlhl obočí. „Řekni jim, že jsem zdrav a svěží a že se u nich za chvíli zastavím.“

Peggy vzkaz vyřídila a zavěsila. „Oni tě adoptovali?“

Pousmál se. „Vypadá to tak. Irská krev, rozumíš?“

Sešli po schodech a u domovních dveří se zastavili.

„Děkuji,“ pravil a políbil ji na tvář. „Bylo to krásné, dokud to trvalo.“

S těmi slovy se otočil a loudal se ulicí pryč, ruce vražené do kapes toho strašlivého kabátu.

Peggy zůstala beze slova stát. Co to bylo za rozloučení? *Bylo to krásné, dokud to trvalo?* Mělo to snad znamenat, že už se neuvidí? Dívala se za ním, dokud nezmizel za rohem avenue Jiřího V. Pak dupla o zem svou kozačkou zdobenou kožíškem. Nejspíš už mu v hlavě straší nápad na nový román, a tak tam nemá místo nazbyt, aby se staral o nějaké vztahy s lidmi. Ona se každopádně

o nějaké další setkání sama snažit nebude. Ona v žádném případě! To přenechá jemu. Nebo osudu.

Její galerie je teď ostatně mnohem důležitější než nějaký zbloudilý Ir, ať si má oči jak chce modré, ať si líbá sebelíp... Hrom do toho! Zafala pěsti a ztěžka vykročila opačným směrem. Je samostatná žena s vlastním podnikem! Přece se teď nenechá vyvést z míry takovým mladým neotesancem. Záleží na tom podniku. Na ničem jiném. Za chvíli přemluví Arpa ke spolupráci na jarní výstavě. A zítra v Café de Flore přesvědčí Marcela, aby s ní odcestoval do Londýna a naaranžoval Cocteaovu výstavu sám. Jde přece o zahájení provozu galerie. Všechno musí být perfektní. A kdo by mohl takovou událost zrežírovat lépe než samotný mistr inscenování?

Kapitola 3

Bulvár Saint-Germain č. 172, roh ulice Saint-Benoît, o den později

Café de Flore je zkrátka Café de Flore. Na některé věci se dá spolehnout, říkala si Peggy, když se kolem poledního usazovala ke kulatému mramorovému stolku u okna proskleného až k podlaze a objednávala si kávu. Návštěvy této kavárny pro ni představovaly nejlepší lék proti depresi. K čemu terapii? Stačilo zajít do Café de Flore, na dvě hodiny se ponořit do vůně kávy a babylonské spleti hlasů, možná si přečíst nějaké mezinárodní noviny, vyslechnout si kompliment od číšníka, a všechna šedá mlha obklopující duši zmizela jako mávnutím kouzelného proutku. Ani dnes tomu nebylo jinak, stejně jí těch pár cárů irské mlhy náladu tolik nekazilo. Mnohem výrazněji, ba přímo oslnivě jí v duši svítilo slunce radostného očekávání, jako by odráželo zimní počasí za oknem, na tohle město nevidané přívětivé. Očividně se je snažilo využít mnoho Pařížanů, protože chodníky přetékal korzujícími páry, lidmi v teplých kabátech, kloboucích a kožešinových čepicích se psy na vodítku nebo s novinami pod paží. Možná by se potom také mohla vydat na delší procházku.

Ale teď už do kavárny vešel Marcel. I když „vešel“ tu situaci úplně nevystihovalo. Jednalo se přímo o velkolepé

entrée. Pomalu, s lehkým úsměvem a občasným pokývnutím hlavou na někoho známého kráčel ve svém dlouhém kožichu s extra velkým liščím límcem mezi stoly a číšníky, kteří ho všichni do jednoho nadšeně zdravili. A právem, říkala si Peggy, protože tento muž, ať už si o jeho stylu oblékání člověk myslel cokoli, vyvolal radikální revoluci ve světě umění. Nejprve svým kubistickým obrazem *Akt sestupující ze schodů*, vytvářejícím iluzi pohybu, a potom samozřejmě – při té vzpomínce se neubráníla úsměvu – když v roce 1917 zaslal na výstavu *Big Show* v New Yorku běžný sériově vyráběný pisoár pod názvem *Fontána*. S malířstvím je prý konec, stejně jako s celým retinálním uměním, jak nazýval umění určené pouze pro oči. Za umění prohlašoval běžné předměty nalezené na ulici, třeba hrabla na sníh či kola z bicyklů, protože považoval za nutné zpochybnit samotné chápání pojmu umění. Peggy sice sama za sebe dospěla k jinému závěru, ale na jejím respektu k Marcelovi to nic neubíralo. Byla mu nesmírně vděčná, že se ujal její galerie. Otevřel jí dveře do mnoha ateliérů. Jeho kontakty byly pro její budoucí výstavy v Guggenheim Jeune elixírem života. Díky Laurencovi se během uplynulých dvou desetiletí seznámila s pařížskou uměleckou scénou. Díky Marcelovi se mohla nyní v Londýně pustit do obchodování. Byla ráda, že ji stejně jako Joyceovi neopustil. Nejspíš neměl Laurence tak jako tak nikdy v lásce – ani jeho, ani jeho dadaistické pokusy.

Sledovala, jak Marcel teatrálně usedá na své místo. Zdejší vyplétaná židlička a mramorový stolek se skoro zdály příliš obyčejné, než aby mohly hostit takový fenomén. Ale Marcel tu trůnil téměř každý den, stejně jako Peggy. Aniž by si musel objednávat, dostal okamžitě pastis a espresso, do něhož vzápětí nasypal tolik cukru, kolik se jen do šálku vešlo. „Tak co Arp, povedlo se?“ otázal se místo pozdravu.

„Bien sûr.“ Peggy si odložila černobíle vzorovaný kašmírový šál, protože jí mezi všemi těmi kouřícími šálky, polévkami a hosty začínalo být horko. Mávla na číšníka, aby jí přinesl další porci zdejší mimořádně silné kávy. Už po té první jí nohy pod stolem neklidně podupávaly. Skutečně bude potřebovat procházku. „Jak to vypadá s tebou? Pojedeš se mnou do Londýna instalovat výstavu?“

Upil trochu pastisu. Peggy si opět jako už mnohokrát v duchu položila otázku, jestli mu tahle selská pálenka vážně chutná. „Nechtěl se toho Cocteau ujmout sám?“ zeptal se. „Nebo mu není dobře?“

„Odřekl to. Nepřijede ani na vernisáž. Napíše jenom předmluvu ke katalogu.“

„Atsi.“ Marcel jedním douškem vypil espresso s tou spoustou cukru a hned si mávl pro další. Donesli mu je obratem. „Pojedu. Ale jen když se mnou pojede Mary.“

„Jak jinak!“ Když se zúčastní i její kamarádka z mládí Mary Reynoldsová, určitě bude zábava. Právě ona tenkrát odcestovala do Paříže jako první a teď již notnou dobu tvořili s Marcelem pár, aniž by se podřídili všedním městáckým zvyklostem a třeba si společně pronajali byt.

„Srdečně tě pozdravuje, je na chvíli v Arcachonu a posílá ti klíče od svého bytu. Možná by se ti na těch pár dnů ještě mohl hodit jako noclehárna?“

Peggy si od něj vzala klíče. Hodilo se to skvěle, protože přátelé, jejichž byt teď obývala, se měli vracet dnes večer a ona už se bála, že bude muset do nějakého hotelu. Hotely nijak zvlášť v lásce neměla, přece jen strávila část dětství v St. Regis na Východní 55. ulici. Domovem se taková králíkárna nikdy stát nemůže, pomyslela si a otřásla se při vzpomínce na křečovitě průchody hotelovou halou, při nichž ji matka držela za ruku, neustále okřikovala a nutila do úsměvu. Nenáviděla každodenní návštěvy pokojských a to ustavičné hlazení po vláscích od cizích žen, pokaždé jiných. Nenáviděla i jídlo servíro-

vané pod stříbrným poklopem, které společně se svými sestrami konzumovala mlčky pod dohledem chůvy, protože rodiče byli zase na nějaké večerní akci.

Zahnala nepříjemné myšlenky, vytáhla z kabelky dopisní papír s hlavičkou galerie a ukázala jej Marcelovi.

„Perfektní,“ řekl. „Krásně se povedl.“

„Vid?“ přejela Peggy bříškem prstu po reliéfní ražbě.

„Jak je na tom katalog?“ Marcelovu pozornost na okamžik odvedla mladá dáma v kalhotovém kostýmu, která přistoupila ke stolu a zasypala ho polibky na přivítanou.

Peggy vyčkala s odpovědí, dokud se s ženou nerozloučil. „Pracuje se na něm.“

„Ta tvoje Wyn je skutečně poklad. Bude to grandiózní zahajovací výstava, o které bude britské hlavní město ještě dlouho mluvit.“

„Co myslíš, koho bychom měli zkusit po Cocteauovi?“

„Zamyslím se nad tím. Někáký nápad už bych měl, zkusím ti zajistit kontakt.“ Vytáhl zápalky a jeden z těch svých příšerných kubánských doutníků, co tak ukrutně páchly.

„Kdo je to? Jaký směr?“

„Nebudte tak netrpělivá, mladá dámo. Hezky jedno po druhém. Nejdřív ti naaranžuju toho Cocteaua.“

Objala ho a vstala. „Pozdravuj Mary. Už musím běžet.“

„Ale než odjedeš, přijdeš se doufám ještě podívat na moji vernisáž?“ vzhlédl k ní skrz obrovský oblak kouře, který vyrobil při zapalování doutníku.

„Ale samozřejmě. Jak bych si to mohla nechat ujít?“ Copak se zbláznil? Jak by mohl někdo, kdo se zajímá o umění a zrovna prodlévá v Paříži, propásnout zahájení výstavy *Exposition Internationale du Surréalisme*? Marcel na ni sice sám žádným uměleckým dílem nepřispěl, ale vytvořil její koncepci a společně s Andrém Bretonem a Paulem Éluardem ji zorganizoval.

„Bude tam pár překvapení,“ slíbil s úsměvem.

„Přijde zase Dalí v potápěčském obleku?“

„To by přece už nebylo žádné překvapení.“

„Taky pravda.“ Narovнала si klobouk a nasadila slušneční brýle. „Adieu, můj milý.“

Přešla přes půvabnou zelenobílou mozaiku se jménem kavárny a ocitla se venku na chodníku. Teď byla na řadě rozlučková procházka Paříží, jedna z posledních v tomto životním období, které nyní končilo, aby se před ní mohl otevřít nový svět.

Se šálem pevně omotaným kolem těla pod pelerínou ze sobolí kožešiny vykročila směrem doprava. S potěšením prošla kolem květinářství s vybraným sortimentem, kde kvůli svým četným pozváním na večeri tak často nakupovala pozornosti pro hostitele. Sledovala, jak starý pán v typickém tmavozeleném *kiosque* s miniaturní kupolí odbavuje frontu a podává zákazníkům cigarety, noviny, časopisy a zapalovače. Došla k Seině, nadechla se vůně řeky a zaposlouchala se do zvuků vlnek pleskajících o kameny. Voda se jako hnědá stuha táhla středem města, které Peggy tak milovala. Samozřejmě to zvládne i v Londýně, budoucím nejvýznamnějším centru mezinárodní umělecké scény, jak ji ujišťovali všichni její přátelé umělci. Svou mladou galerii tak vybuduje přesně na tom správném místě. V žádném případě to však není její nejoblíbenější místo na světě. Bude ještě někdy žít tady? V Paříži?

Zvedla z břehu bukovou větvíčku a hodila ji do vody. Větvíčka odplouvala rychle a nezadržitelně. Peggy myslela na Marcelovu výstavu. V Německu by něco takového bylo už dnes naprosto nepředstavitelné. V sousední zemi, jen pár hodin cesty odsud. Jak absurdní, jak znepokojivé. Prudce se otočila a loudala se pryč ulicemi Latinské čtvrti, jen tak nazdařbůh bez cíle. Prohlížela si markýzy kaváren, v nichž se dřív smála, pila a líbala se. Figuríny ve výkladech butiků, kde nakupovala šaty

a klobouky na recepcce a večírky. Lékárnu s mahagonovými šuplíky až po strop, kam si chodila pro nejrůznější pilulky. A támhle za ozdobnou mříží se stále ještě krčil suterénní krámek věstkyně. K zeleně natřeným dveřím se sestupovalo po několika schodech. Na vlastnoručně malovaném štítu nade dveřmi se vyjímala skleněná koule a tarotové karty. *Co přinese budoucnost? Madame Gordon to ví*, stálo mezi nimi krouceným písmem.

Kdykoli procházela kolem, byly zelené dveře zavřené. Peggy tento zvláštní svět přitahoval, zatím však do něj nikdy nevstoupila. Věděla od své sestry Benity, která v New Yorku věstkyni navštěvovala pravidelně, že se některé předpovědi skutečně plní. Neměla by tam přece jen zkusit zajít? Zeptat se, jak se jí bude dařit v Londýně?

Dveře se otevřely. Peggy zatajila dech a zpomalila, aby mohla nahlédnout dovnitř – jak to u takové věstkyně vůbec vypadá? Vtom se ve dveřích objevila tělnatá žena v pestrobarevném pleteném šálu. Obličej jí rámovaly objemné černé vlasy, v nichž bylo vidět šedivé prameny. Sukni měla až na zem a mohlo jí být kolem šedesáti. Když se usmála, odhalila po levé straně mezeru mezi zuby. Peggy kývla na pozdrav a chtěla rychle zmizet, ale žena ji oslovila: „Chcete vědět, co vás čeká? S muži? V práci?“ Důraznými gesty ji vyzývala ke vstupu. „Pojďte, ce sera vite fait – bude to rychlé a nebude to bolet.“

Peggy zrychlila krok. „Mockrát děkuju! Nemám čas!“ Ne, nechtěla nic slyšet. Raději ne.

„Vidím u vás mnoho překvapení a náhod už v blízké budoucnosti,“ volala za ní věstkyně a provrtávala ji očima, šedýma a blýskavýma jako ta skleněná koule. „Rány osudu. Pojďte přece dovnitř!“ vybízela ji znovu.

Peggy šla co nejrychleji dál a při nejbližší příležitosti zahrnula za roh. Náhody a překvapení. No, snad budou alespoň příjemná. Rány osudu. Otrásla se a kvapně vzhledla k nebi, které bylo dosud bez mráčku a působí-

lo radostně. Stejně jako veselé štěbetání kolemjdoucích, jež se kolem ní opět začalo ozývat, jakmile se o chvíli později na Boulevard du Montparnasse přidala ke skupině lidí chystajících se přejít velkou křižovatkou. Kolem projížděla auta, cyklisté zvonili, autobusy troubily. Zapomeň na starou bábu, pomyslela si a vykročila s davem do silnice. Jako obvykle se dostala sotva na ostrůvek a na semaforu naproti už zase naskočila červená. Obrátila tvář ke slunci a zavřela oči. Dnes má čas. Nebude nikam pospíchat. Schůzka s Marcelem se vydařila. Díky Mary a jejím klíčům nemusí dnes večer shánět hotel. Mohla by třeba... Najednou ucítla, jak jí na tváři přistál polibek. Prudce otevřela oči a okamžitě poznala ty nepoddajné vlasy, ten ostrý nos, ty modré oči: Beckett!